گفتگوی عرفانی و فلسفی: بازتاب اندیشه‌های ایرانی در فضای فکری و معنوی اتریش (ویراست اول)

۱. درآمد: اندیشه‌های عرفانی ایران؛ منبعی برای کاوش های معاصر معنوی

اندیشه‌های عرفانی، فلسفی و معنوی ایرانی، به‌ویژه جریان‌های اشراقی، صوفیانه، حکمت متعالی و فلسفه خسروانی، در فضای فکری و فرهنگی اتریش جایگاه ویژه و رو به رشدی یافته و به عنوان منبعی غنی برای کاوش‌های معاصر در حوزه معنویت، روان‌شناسی، فلسفه تطبیقی و گفتگوی تمدنی عمل کرده است. این گفتگو، پلی عمیق و پویا میان سنت‌های شرقی-ایرانی و تفکر اروپای مرکزی ایجاد کرده است.

۲. ریشه‌های تاریخی مطالعه متون عرفانی ایران و بازخوانی معاصر آن

ریشه این آشنایی به ترجمه‌ها و مطالعات شرق‌شناسان اتریشی مانند جوزف فون هامر-پوگشتال بازمی‌گردد که آثار مولانا، حافظ، ابن عربی و سایر متون عرفانی را معرفی کردند [۱]. آثار مولانا جلال‌الدین رومی، به‌ویژه مثنوی معنوی، توسط مترجمان اتریشی به آلمانی ترجمه شده و در محافل معنوی، روان‌شناسی تحلیلی (با تأثیرات یونگی) و برنامه‌های mindfulness مدرن مورد مطالعه و بازخوانی قرار گرفته است. پژوهشگران اتریشی و ایرانی در پروژه‌های تطبیقی، پیوندهای میان حکمت اشراق سهروردی، فلسفه ملاصدرا، ابن سینا و فارابی با فیلسوفان اتریشی-اروپایی مانند کارل پوپر، لودویگ ویتگنشتاین، ادموند هوسرل و حلقه وین (Vienna Circle) را بررسی می‌کنند. این تعاملات به تولید کتاب‌ها، مقالات مشترک، پادکست‌ها و برنامه‌های صوتی-تصویری منجر شده است.

۳. خانه حکمت ایرانیان در اتریش؛ بسترساز گفتگوهای عرفانی-فلسفی

در دوران معاصر، خانه حکمت ایرانیان در وین **(Iranians Wisdom House Vienna)** به عنوان کانون گفت‌وگو، اندیشه‌ورزی و نقد علمی و فلسفی، نقش محوری ایفا می‌کند. این مرکز که تحت هدایت انجمن فرهنگی حافظ و هامر-پوگشتال و با حمایت نمایندگی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اتریش فعالیت می‌نماید، توسط حسن جواهری تأسیس و هدایت می‌شود و بستری برای همکاری پژوهشگران ایرانی مقیم اتریش با متفکران اروپایی فراهم آورده است. این خانه حکمت بر فلسفه، عرفان، مطالعات ایرانی، زبان و ادبیات فارسی تمرکز دارد و رویدادهایی

مانند سمینارهای بین‌المللی «تمدن ایرانی-اسلامی: هویت، اجزا و شکوه تاریخی»، «آینده جهان و مسائل فلسفی نوین» و جلسات تطبیقی «امامت و رهبری» برگزار می‌کند [۲].

انجمن فرهنگی حافظ و هامر-پوگشتال و انتشارات Unidialogue نیز با همکاری یکدیگر کتاب‌هایی مانند «درخشش فلسفه در تمدن ایرانی-اسلامی»، «نگاهی به تمدن باشکوه پارسی» و «مطالعات ایرانی: مبانی، مختصات، رویکردها و چالش‌ها» منتشر کرده‌اند که به مقایسه فلسفه ایرانی-اسلامی با فلسفه غربی می‌پردازند. خانه حکمت ایرانیان بر آزادی آکادمیک، بی‌طرفی علمی و دوری از ارزش‌های ایدئولوژیک تأکید دارد و درهای خود را به روی پژوهشگران از همه ملیت‌ها، ادیان و گرایش‌ها گشوده است. رویدادهایی مانند شب یلدا، عصر میراث فرهنگی ایرانی و نمایشگاه کتاب ایران‌شناسی (Iranistik Buchausstellung) فضایی برای تجربه زنده اندیشه و عرفان ایرانی فراهم می‌آورند. علاقه‌مندان اتریشی عمق روان‌شناختی، درمانی و وجودی این اندیشه‌ها را در دنیای مدرن پرتنش تحسین می‌کنند و آن را ابزاری برای خودشناسی، آرامش درونی و گفتگوی تمدنی می‌دانند.

٤. نتیجه‌گیری: گفتگوهای عرفانی و فلسفی بستر حفظ میراث فکری ایران در اتریش

گفتگوی عرفانی و فلسفی میان ایران و اتریش، با محوریت نهادهایی مانند خانه حکمت ایرانیان وین، نه تنها میراث فکری غنی ایران را در قلب اروپا زنده نگه داشته، بلکه به غنای فضای معنوی، فلسفی و فرهنگی اتریش کمک شایانی کرده و پلی عمیق برای درک متقابل تمدنی و انسانی ایجاد نموده است.

منابع و مآخذ:

- [1] Hammer-Purgstall’s translations and historical Oriental studies in Vienna.
- [2] Wisdom House Vienna (wisdomhouse.at) official site: About Us, events, publications, Fragner Award, and Unidialogue publications on Iranian philosophy and cultural relations.